

שנה וחצי של "המתנה" לשב"כ

מאת עמירה הם

אם "קפטן עמית" מהשב"כ התכוון ברצינות להצעתו – כל מה שצריך ג'יחאד שחאדה מכפר עורף לעשות זה "להיבדק במכר נת אמת". כך, הוא הבין מרביו של קפטן עמית, ישים קץ לא רק לחקירת המתנהלת בימים אלה, אלא גם יסיר מעליו את האיום של חידוש צו המעצר המינהלי, שבגללו הוא כלוא מאז אוגוסט 1997 ללא משפט וללא כתבי אישום.

תוקף צו המעצר המינהלי האחרון שהוצא נגד שחאדה הסתיים ב-16 בפברואר 1999. תשעה ימים לפני שפג תוקפו, ב-7 בפברואר, הועבר שחאדה מכלא מגידו לאגף חקירת השב"כ בבית המעצר השרון (פתח תקוה). צו המעצר המינהלי בוטל כדי לאפשר את חקירתו. איזה מידע דחוף וחיוני לכיטחון ישראל יכול לספק מורה לפיסיקה בן 32 וסטודנט לתואר שני, שנתון במעצר מינהלי זה 18 חודשים, לאחר שנתפס בדרוכו למסיבת האירוסין?

ב-10 בפברואר הוארך מעצרו לצורך חקירה לפני שופט. אז פגש שחאדה את עורכת דינו, תמר פלג מהמוקד להגנת הפרט. השופט הצבאי אליהו גלייר האריך את מעצרו ב-15 יום. לבקשת פלג, הוא כתב בהחלטתו כי יש לחקור את שחאדה "על פי החוק, ללא אלימות פיזית או נפשית, ובכלל זה ניתנת אפשרות לשינה בתקופות סבירות". בין ה-7 ל-10 בפברואר ישן שחאדה רק כארבע שעות. בין ה-10 ל-15 בחודש, תקופה שבה שוב נפגש עם פלג, התנהלו ימיו לדבריו כך: ביום רביעי, 10.2, אחר הצהריים, הוא נלקח לחדר "ההמתנה", שהה בו עד הלילה ואז הועבר לתא, לישון. ב"המתנה" הוא הושב על כיסא רגלי,

ידיו קשורות ומונחות על בטנו ועל עיניו משקפיים אטומים. נודע כי במקום שהיה עוד "נח" קרים ממתנינים" שענייהם מכרסות במשקפיים האטומים – חידוש שהוכנס, לרעת משקיפים, בעקבות העתירה בכג"ץ נגד עינויים. ובכל זאת, ישנם נחקרים במתקן שהשב"כ ממשיך לשים שק על ראשיהם.

ביום חמישי בבוקר, 11.2, הוצא שחאדה מהתא והוחזר ל"המתנה" ער 12 בצהריים. או הוכרס נס לחקירה עם עמית. אחרי החקירה, הושאר בהמתנה במשך כ-24 שעות, ולא הצליח להירדם בגלל מוסיקת תופים מחרישת אוזניים שמושמעת כל הזמן ומכילה את המשפט "you are alone, no one will save you" בריונים בבג"ץ טענו נציגי השב"כ כי המוסיקה לא יכולה להפריע כל כך, משום שגם הם חשופים לה. מתברר שזה לא מדויק. חדר החקירות עצמו אטום והמוסיקה לא נשמעת בו.

בסוף השבוע לא מתקיימות חקירות מכיוון שחוקרי השב"כ יוצאים לחופשה. אחר הצהריים הועבר שחאדה שוב לתא. הוא הוצא ממנו שוב ביום ראשון בכר קר, 14.2, ל"המתנה" שארכה עד תשע וחצי בבוקר לערך. אחר כך נחקר במשך כשעה וחצי בירי עמית. בסביבות 11 וחצי הוא הוחזר ל"המתנה" – עד השעה 11 כלילה לערך. הוא הוחזר לחדר החקירות לשעה, ומשם שוב הוצא ל"המתנה". הפעם היה זה ער יום שני בשלוש אתר הצהריים לערך. כלומר, יותר מ-30 שעות, כמעט ללא שינה. לאחר מכן הוא הוכנס לחקירה, אבל אז "הגיע טלפון שעורכת הרין נמצאת". החקירה הופסקה כדי שייפגש עם פלג.

המוזן דל מאוד, לדבריו, ולא טוב. בבוקר – ביצה וכפית גבינה לבנה. בצהריים – חופן של אורז לא חם, שלוש ארבע פרוסות

לחם, שעועית קרה, לפעמים לוף או סלט. פעם אחת (ער 15 בפברואר) קיבל שמינית עוף. אין שתייה חמה ואוכל חם, אם כי לפעמים בומן החקירה מציעים לו קפה חם. החקירה נימוסית, ללא קללות, ללא איומים – כך לפחות היה ער יום שני שעבר, כשפגש את פלג ודיווח לה.

החוקרים – עמית, עמי ויפתח – חוזרים ואומרים שהם "דוצים" דף נקי" אתו. שחאדה שהה בכלא בשנים '92-'95 בגין פעילות בחמאס. קפטן עמית אמר לו "שצריך לגמור עם התיק". הוא ענה לו ש"לא אני מה שלא עשיתי, החזר אותי לשאבה (המי תנה) אם אתה רוצה, תברוק את המלשינים". לדבריו, החוקרים נקבו באוזניו בשמות המלשינים, אך הם אינם מוכרים לו. "הם עובדים תמורת בצע כסף, בשביל 100 שקל הם יגירו כל שם", אמר. קפטן עמית הניח מולו דף ריק כדי שיכתוב עליו הוראה "בשנים אלו עשיתי כך וכך". הוא כתב באנגלית nothing.

בתשובה להצעה להיבדק במכונת אמת ענה שיעשה זאת בתנאי שייבדקו גם המלשינים וגם סוכני השב"כ שמפעילים אותם. "אני יודע שאתה רוצה להצדיק את המעצר המינהלי שלי, של שנה וחצי", אמר לעמית, "ולכן מעוניין שאודה בדברים שלא עשיתי". קפטן עמית הזהיר שיוכל להשיג צווי מעצר מינהלי נוספים. לדבריו, החוקרים חוזרים ואומרים "אף אחד לא יעזור לך, לא השופט אילן כץ, לא תמר פלג. יעזור לך רק אם תגמור עם התיק הזה. תגיד מה עשית עם המבוקשים ותשתחרר".

היום או מחר תרע פלג באילו דרכים נוספות ניסו קציני השב"כ להציל מפיו מידע, שהוא חוזר וטוען שאין לו.